

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ
ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра педагогіки та психології

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

Кабанцева А. В.,

*кандидат психологічних наук, завідувачка
відділення клінічної психології, учена секретарка,
доцентка кафедри медичної психології ПрАТ ВНЗ «МАУП»*

Панченко Олег Анатолійович,

*доктор медичних наук, доктор наук з державного управління,
професор, Заслужений лікар України, генеральний директор,
президент Громадської організації «Всеукраїнська
професійна психіатрична ліга»*

Антонов Віктор Григорович,

*начальник адміністративно-інформаційного відділу,
молодший науковий співробітник наукового відділу,
Державний заклад «Науково-практичний медичний
реабілітаційно-діагностичний центр МОЗ України»*

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Обсяг роботи та психологічної інформації, що постійно зростає, призводить до необхідності автоматизації діяльності психолога. Більше того, в практичній психології, як і у інших сферах, відбувається поступовий перехід комп'ютерних технологій із галузі допоміжних у сферу обов'язкових засобів.

Проникнення інформаційних технологій у психологічну науку зобов'язане насамперед розвитку комп'ютерної психодіагностики. Використання сучасної комп'ютерної техніки надає якісно нові можливості для діагностики як однієї особи, так і групи осіб. Значно спрощується фіксація та обробка відповідей респондента за одночасного зниження ймовірності помилок. Також різко збільшується оперативність надання результатів, що особливо важливо під час проведення масових досліджень. Істотним плюсом комп'ютерної діагностики є швидкість перекладу отриманих первинних даних по тестах у будь-який вид

стандартних значень, а також наявність базових варіантів інтерпретації показників та подання її у потрібному для психолога вигляді (психологічного портрета, висновку або програми індивідуальної роботи).

Кожна з інформаційних технологій лежить в основі конкретних психологічних завдань, що визначають ключові напрямки робіт у галузі комп'ютерної психодіагностики [1, 2, 3]:

- конструювання психодіагностичних методик у рамках традиційної психометричної парадигми на основі технології аналізу даних, а також у рамках психосемантичного підходу на основі суб'єктної парадигми аналізу даних;
- розробка психодіагностичних експертних систем для прогнозування поведінки в рамках нетрадиційних підходів, наприклад, що спираються на зовнішні критерії в рамках стохастичного (імовірнісного) підходу (прецедентні експертні системи);
- створення комп'ютерних психодіагностичних методик, де комп'ютер використовують в якості організатора стимульного матеріалу, тобто реалізація психофізіологічних тестів, систем адаптивного, ігрового, дистанційного та мультимедійного тестування;
- розробка на основі технології інженерії знань комп'ютерних інтерпретаторів результатів тестувань, моделей прогнозу;
- розробка гібридних систем для психологічного супроводу конкретних видів діяльності (наприклад, кадрового відбору, навчання тощо);
- створення оболонок-конструкторів для комп'ютеризації (візуального конструювання) різних компонентів, важливих у практичній роботі психологів (методик, профілів, інтерпретаторів тощо);
- розробка середовища для організації експерименту та статистичного аналізу даних;
- навчання мистецтву психодіагностики за допомогою комп'ютера;
- формування баз даних та довідкових систем.

Останніми роками створено велику кількість різних комп'ютерних систем, орієнтованих на вирішення тих чи інших перелічених вище завдань. Для

проведення психологічних досліджень широко використовується ряд платформ та сервісів зарубіжних розробників, наприклад PsychoPy, OpenSesame, PEBL (PsychologyExperimentBuildingLanguage) [4, 5]. Підбираючи інструментарій, насамперед, необхідно чітко уявляти, що лежить в основі тієї чи іншої комп'ютерної методики, хто і як її розробляв, які принципи розробки, який емпіричний матеріал при цьому використовувався, де комп'ютерна методика проходила апробацію, які принципи інтерпретації результатів і т.д.

В даний час набувають популярності експертні системи (ЕС), які можуть формувати масиви даних і проводити різні види аналізу, причому нерідко без втручання користувача (наприклад, формування та корекція норм). Необхідним елементом ЕС є наявність бази знань – набору формалізованих правил аналізу даних (фактів), що містяться в базі даних. Найбільш складні системи будуються таким чином, щоб база знань могла формуватися як ззовні (закриті), так і на основі власної бази даних за допомогою системи аналізу (відкриті). Закриті ЕС можуть мати дуже складні алгоритми аналізу даних (базу знань), що отримують поза нею і вкладаються до неї фахівцями. У відкритій ЕС реалізується механізм автоматизації формування бази знань (наприклад, можливість розширення списку аналізованих параметрів, пошуку критеріїв оцінки). Вищий рівень такої автоматизації – елементи самонавчання, наприклад, автоматична корекція критеріїв оцінки, пошук релевантних параметрів.

За рівнем прагматичної спрямованості, орієнтації на вирішення практичних завдань виділяють неспеціалізовані та спеціалізовані ЕС. Перші реалізують загально психологічний підхід, що виявляється у наявності універсальних критеріїв оцінки, інтерпретації тощо. Другі є реалізацією контекстного підходу до організації психодіагностики (наприклад, діагностика у межах психологічного відбору, атестації кадрів тощо). Рівень спеціалізації системи визначається тим, наскільки адаптовані для вирішення практичних завдань її компоненти: база даних, методи дослідження, база знань (інтерпретатори), методи статистичного аналізу даних. При цьому вони можуть бути відкритими системами, а розроблятися під конкретну задачу. Відкриті

системи можуть бути спеціалізованими для конкретного контексту самим користувачем.

У сучасній західній психодіагностиці все частіше практики використовують контекстні рішення, коли розробники створюють психометричний інструментарій у тих умовах, у яких застосовуватимуться. Таке рішення є оптимальним, але слід урахувати фінансові витрати на розробку та доопрацювання. Сьогодні у нашій країні існує висока потреба у використанні психодіагностичного інструментарію, особливо власного вітчизняного виробництва, але на превелику жаль на даний час не існує сформованої системи запиту на розробку, незважаючи на часті заклики до необхідності реалізації компетентного підходу до цього.

Список використаної літератури

1. Булах І.Є. Інформаційні технології у психології та медицині: підручник. Київ: ВСВ «Медицина». 2017. 216 с.
2. Панченко О.А., Пономаренко А.Н., Горбань А.Е. и др. Информатизация реабилитационно-диагностического процесса в современных медицинских учреждениях. Реабилитация и абилитация человека. Клиническая и информационная проблематика: сб. науч. работ под общ.ред. О.А. Панченко. К.: КВИЦ, 2012. С. 175-189.
3. Кабанцева А.В., Селиванова К.Г. Информатизация процесса психодиагностики. *Інформаційні системи та технології в медицині*: збірник наукових праць II Міжнародної науково-практичної конференції (ISM- 2019) 28-29 листопада 2019 р. Харків: Нац. аерокосм.ун-т ім. Жуковського «Харків.авіац. ін.-т». 2019. С. 41-43.
4. Mueller S. T., Piper B. J. The psychology experiment building language (PEBL) and PEBL test battery. *Journal of neuroscience methods*. 2014. Vol. 222. P. 250–259.
5. Peirce J. MacAskill M. (Eds.). *Building Experiments in PsychoPy*. London, England: SAGE. 2018. 312 pp.

Іванова О.С.	
ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ НАУКОВИХ КАДРІВ В ЦИФРОВУ ЕРУ.	120
Іванова О.С.	
ФІЛОСОФІЯ ПСИХОЛОГІЇ: НООСФЕРНИЙ РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	123
Кабанцева А. В.	
КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ЯК ОBOB'ЯЗKOBA СКЛАДОВА КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ	126
Кабанцева А.В., Стеценко Г.В.	
ВІДЧУТТЯ РАДОСТІ ЯК БАЗОВИЙ КОМПОНЕНТ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.	129
Кабанцева А.В., Панченко О.А., Антонов В.Г.,	
ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	133
Kazanzhy M.Y.	
THE ROLE OF FACILITATION IN CREATING AN INCLUSIVE EDUCATIONAL ENVIRONMENT.	137
Kazanzhy F.F.	
TEAM BUILDING EFFECTIVENESS: A PERSONAL APPROACH	141
Kononova O., Diahyleva O., Yurzhenko A.,	
PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF ENGLISH TEACHERS' MOBILITY IN THE CONTEXT OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT IN MODERN CONDITIONS.	144
Kornuta L.M.	
CHARACTERISTICS OF MOTIVATION OF PUBLIC SERVANTS REGARDING PROFESSIONAL DEVELOPMENT AND EDUCATION: PSYCHOLOGICAL ASPECT.	149
Кімік О.В.	
ВПЛИВ ЕМІГРАЦІЇ НА МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ТА РОЗВИТОК УКРАЇНИ	153
Кічук Н. В.	
ТРАНСФЕР СУБ'ЄКТ-СУБ'ЄКТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У КОНТЕКСТІ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.....	157
Кіщук Л.А.	
ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ АДАПТАЦІЇ МОЛОДШИХ ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	161
Краснокутський М.І.	
АНАЛІЗ ВПЛИВУ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ЛЮДЕЙ, ЕВАКУЙОВАНИХ ІЗ ЗОНИ БОЙОВИХ ДІЙ.	165
Kryzhanovska S.,	